

יצחק בן-נר

צילום: חיים גולדגראבר

מטהר אוויר

ב כון לעכשו, ספרו של יצחק (איציק) בן-נר: „ארץ רחוקה“ (הוצאת „כתר“) ניצב בראש רשימת רביי המכר, בספרות מקורית.

„זה בהחלט נעים“, אומר בכנות הסופר, המחלק זמנו בין רדיו („נכון לעכשו“ בגלי-צה”ל); ביקורת סרטי קולנוע (בעתונות וברדיו); כתיבת תסריטים (יש מו”מ ומפרעות, אך עדיין לא סרט); בכולם הוא משקיע עבודה רבה, אשר שכרה בצידה, אם לא בממון, לפחות ב„כיף“!

„היה לי מזל“, אומר בן-נר (יליד כפר יהושע, 1937; תושב רמת-גן. נשוי + 2); חברה, כתר' איפשרה לי לצאת לשנה לארה”ב, זה היה פסק זמן מצוין לכתיבה ול-התרעננות. לשבת שנה בארץ רחוקה להיות זר. בלי מעורבות בלי חיכוכים. „עלי זה פעל כמטהר אוויר“, אומר איציק (הזכור גם מהופעותיו כמנחה תכנית על קולנוע בטלוויזיה). זו היתה שנה של חיים בצבע אחר: ביער ליד הנהר, עם סנאים המקפצים על המרפסת; ושלג כבד בחורף. וברגעים של געגועים („בכל פעם שמכוננית הדואר עברה“) לדעת שזה זמני. שיש תאריך לשיבה הביתה.

פעם אחת בחיים לא להיות מוטרד בנושאי פרנסה, מעמד וקידום; שיש פנאי לקרוא, לטייל, להתבטל, ולכתוב בניחותא, ולא, לגנוב זמן לכתיבה הספרותית, בין כל המחויבויות היומיות הנובעות מן העבודה העתונאית.

לאחר תקופה קצרה של עבודה כסבל וממיין ביצים ב„תנובה“, וכמורה לחברה ב„אורט“, פנה לעתונות. („מע” ריב לנוער“, „דבר“; פרסום ויחסי ציבור; ו-14 שנה בת-חנת השידור הצבאית). עליו זה עבד טוב. עובדה: „ארץ רחוקה“ טיפס לראש סולם המכירות; ובחוד ששת החודשים מאז ראה אור הגיע כבר למהדורה שלישית (לבד מהוצאה מיוחדת הכוללת גם את „אחרי הגשם“ ומופצת במסגרת מיל”ת); ובקנה-מידה ישראל, זה לא הולך ברגל; לפחות בכבוד, כי להצלחה ממשית במישור הכל-כלי, ניתן להגיע רק אם ולאחר שהספר מתורגם ומופץ בחו”ל. (ולכך הגיעו סופרים או מדינאים בודדים).

* *

את הרומן הגדול שלו — עדיין לא השלים. לא בא-מריקה ולא כאן. („זקוק לפחות לשלושה חודשים לקרוא את החומר מחדש. להשלים הכתיבה. ולגשת לעריכה“). עם שובו ארצה נקרא מיד לצוות הקמת „בוקר טוב ישר-אל“ (שתוכנה ע”י הטלוויזיה הלימודית וגלי-צה”ל). „אני בהחלט לא מצטער שהיא לא יצאה לפועל“ — הוא אומר, „אני חושב שהיו לה סיכויים להצליח בתנאים מסוימים, אך היא לא הוכנה כראוי, ונוצרה סביבה אווירה עוינת“. החזרה אל הרדיו שימחה אותו. „כאן אני יותר אדון לעצמי. יש שותפים, אך לא בכמויות ענק; ופחות מסיטים אותך מן הכוונות המקוריות שלך. בסך-הכל, רדיו יותר קרוב לספרות“, אומר בן-נר, שהוא בראש ובראשונה — סופר. ורק כפועל יוצא ומשלים עוסק במלאכות אחרות.

בן-נר אינו גושא עיניו לגדולות, למרות שהוא אחד הבכירים (והמבוגרים): „אין לי כל שאיפה להיות מפקד גלי-צה”ל; ואני בהחלט אסיר תודה על שנתאפשר לי במסגרת העבודה בתחנה, ליהנות גם מן הזווה הנופל רק בחלקם של מעטים; בתחנה הצבאית אתה מזדקן כשסביבך (לבד מצוות קטן המתבגר ביחד) חיילים במדים. וזה מש-איר גם אותך צעיר“.

לטווח הקרוב הוא בהחלט רואה עצמו ממשיך באו-תה דרך. מגיש תכניות („אני עושה הרבה, שעוריי-בית; לא סומך על אילתורים של הרגע האחרון“); מעבד, לפי הזמנה, סיפורים לתסריטים („יש שמחת-יצירה בעצם הכתיבה; גם אם התסריט רק נקרא ע”י בודדים ולא הופך לסרט להמונים ולפחות אין תסכול מכך ש„הרגו“ לך את התסריט...“). ומקווה שיתאפשר לו („רצוי ע”ח הוצאת הספרים“) לזכות שוב באותו ניתוק זמני המאפשר-ומחייב להתמסר לכתיבה הספרותית. „מפעם לפעם“ הוא תוֹר ומדגיש, לא בקביעות ולא במקום כל העיסוקים האחרים. המעורבות האישית והציבורית היא הדלק בעורתו בוערת האש הספרותית שלו, ואין לו כל כוונה לפנות לה עורף.

נכון לעכשו הוא איש רדיו שהסופר שבו תולם על עוד אפשרות לצאת לשנה לארץ רחוקה.